

POŽEHNÁNÍ A ZLOŘEČENSTVÍ (5 Moj 28)

Kázání ze soboty 6.6.2020 – br. Jiří Beneš

Ve Starém zákoně se karanténa týkala jedince a o jejím začátku a konci rozhodoval kněz. Nebyla preventivní, ale byla následkem vzniku nemoci. Princip fungování karantény stanoví Hospodin ve svém výroku v 3 Moj 13-14. Bůh určil délku karantény, okolnosti pro zavedení a ukončení karantény, kompetence kněze i chování postiženého člověka před karanténou, ale nestanovil chování postiženého člověka během karantény. To zřejmě bylo na něm. Jít ke knězi znamenalo jít s problémem k Hospodinovu zástupci, plnícímu Hospodinovy pokyny, tj. k Bohu. Ústy kněze do dění také Bůh vstupoval. Postižený člověk se tak učil vnímat nemoc jako podnět, který jej vystavuje Hospodinovým slovům, přibližuje k Bohu a podněcuje k tomu, aby se zařídil podle toho, co Bůh říká. Aby svůj život uvedl do souladu s řádem, který stanovil Bůh. Jednání podle Hospodinových instrukcí jej vtahovalo do Hospodinovy blízkosti, nutilo k sebereflexi a ke hledání východiska, tj. pomoci u Hospodina. Nemoc byla podnět a karanténa, neboli izolace byla příležitost být s Bohem a konfrontovat svůj život s tím, co říká.

To nám dobře ilustruje část příběhu krále Jóšijáše. Ten nastoupil vládu v osmi letech. V 16ti letech začal hledat Hospodina a pak, když mu bylo 20 let, provedl náboženskou reformu v Judsku (2 Pa 34,1-7). Ve 26ti letech se pustil do opravy chrámu (2 Pa 34,8-13). Při tom byla nalezena „*Knihy zákona*“: **2 Kr 22,8-20**. V „*Knize zákona*“ bylo něco, co krále rozhodilo, vyděsilo a pohnulo k tomu, aby se přes prorokyni dotazoval na Hospodinův výrok. Tak jako to činí nemocný člověk, jde i král Jóšijáš s problémem, který si uvědomil, k Bohu. Pochopil, že je zle (2 Kr 22,13) a pochopil to správně – prorokyně přitakává (2 Kr 22,16-17). Četbou „*Knihy zákona*“ prozřel a vidí, jaké je skutečnost. Jako duchovně citlivému člověku se mu spojila slova „*Knihy zákona*“ se stavem, v němž se on spolu s Božím lidem nacházel. Přestože tehdy už bylo na karanténu pozdě (což ovšem král nevěděl), zachoval se král Jóšijáš jako člověk v karanténě: byl konfrontován s tím, co Bůh říká, provedl sebereflexi a začal hledat pomoc u Boha. Diagnózu zde obstarala zpráva z „*Knihy zákona*“.

Co vlastně je „*Knihy zákona*“? A co s Jóšijášem mohlo tak zamávat? Na „*Knihy zákona*“ upozorňuje Bůh Jozueho (Joz 1,8) a Jozue z ní nechává číst, jak jsme slyšeli v našem prvním čtení. Podle 5 Moj 28,58 jde o Pátou knihu Mojžišovu. A podle králova svědectví v 2 Kr 22,13 („*rozníceno velké Hospodinovo rozhořčení za to, že naši otcové nenaslouchali slovům té knihy a nejednali podle toho všeho, co je v ní napsáno*“) jde o text 5 Moj 27-29, který se jmenuje „*požehnání a zlořečnění*“ (což je podle Joz 8,34-35 v „*Knize zákona*“ a zde je také zmíněna „*Knihy zákona*“ - 5 Moj 28,61; 29,19-20/26/; 30,10; 31,26). Vlastní „*požehnání a zlořečnění*“ je ovšem v 5 Moj 28.

Text 5 Moj 28 má dvě části a obě jsou velmi srozumitelně formulovány. Každou část tvoří krátké úvodní konstatování pronesené podmiňovací větou (28,1.15), které je vždy následováno rozsáhlým katalogem následků vyplývajících z úvodního tvrzení. První katalog popisuje projevy Hospodinova požehnání a druhý katalog, který je čtyřikrát delší než první, popisuje projevy Hospodinova zlořečení, dosl. zlehčení. Stojí zato si oba katalogy přečíst nejen proto, abyste pochopili, jak králi Jóšijášovi bylo, když to slyšel. Dosah jejich sdělení je mnohem delší. Dozvíme se z nich o tom, že svým jednáním můžeme uvolňovat nedozírné následky.

Obě úvodní konstatování jsou v podstatě shodná. Jsou formulována jako dva alternativní

přístupy. První v doslovném překladu zní: „*A stane se, pokud nasloucháním nasloucháš v hlasu Hospodina Boha tvého aby ses soustředil uskutečňovat všechna přikázání jeho ....spochinou na tobě všechna tato požehnaní ... protože nasloucháš v hlasu Hospodina Boha tvého ... protože se soustředíš na přikázání Hospodina Boha tvého a chodíš po jeho cestách ... protože nasloucháš přikázání Hospodina Boha tvého ... aby ses soustředil a jednal*“ (28,1-2.9.13-14). Je velmi nápadné, jak často se na poměrně malé ploše tento důraz objevuje. Alternativní přístup zní: „*A stane se, pokud nenasloucháš v hlasu Hospodina Boha tvého aby ses soustředil uskutečňovat všechna přikázání jeho a zákony jeho ...*“ (28,15). To je opakováním zdůrazněno ještě v 28,58 „*pokud se nesoustředíš, abys uskutečňoval všechna slova tohoto Hospodinova výroku napsaného v této knize ...*“. Jde o naslouchání Bohu a jednání podle slyšeného, o soulad mezi nasloucháním a jednáním, o život podle Hospodinových instrukcí. A následující katalog má posluchače k tomuto způsobu života motivovat stejně, jako je má instruovat o tom, proč se děje to, čím prochází. A současně ovšem nabízí východisko, jak z toho.

Nasloucháš-li, budeš mít úrodu a všem ve tvém okolí se bude dařit dobře. Jedním z následků života člověka, který naslouchá, soustředí se a jedná podle Hospodinových pokynů je déšť: „*Hospodin ti otevře nebesa, aby dal déšť zemi tvé*“ (28,12). To je symptom i v opačném případě: sucho mi sděluje, že je se mnou něco v nepořádku (nenaslouchám, nesoustředím se a nejednám).

Naopak, pokud nenasloucháš, nesoustředíš se „*abys uskutečňoval všechna slova tohoto Hospodinova výroku napsaného v této knize*“, bude zle tobě i lidem ve tvém okolí. A jedním z následků života člověka, který nenaslouchá, nesoustředí se a nejedná podle Hospodinových pokynů je: „*Hospodin na tebe z nebe pošle zděšení a zmar ... Hospodin způsobí, že se tě bude držet mor, dokud s tebou neskoncuje ... Hospodin tě bude bít úbytými a zimnicí, palčivou horečkou, mečem, obilnou rzí a snětí. ... Místo deště dá Hospodin tvé zemi písek a prach ... Hospodin tě raní egyptskými vředy a boulemi, svrabem a prašivinou, které nebudeš moci vyléčit. Hospodin tě raní šílenstvím, slepotou a pomatením mysli ... Hospodin na tebe dopustí rány veliké a vytrvalé, nemoci zlé a vytrvalé ... uvede na tebe každou nemoc a každou ránu, o níž není psáno v Knize zákona*“ (5 Moj 28,20-22.24.27-28.59.61). Je to děsivé čtení. Ale je na něm také něco povzbudivého. Zdrojem této nákazy není netopýr či luskoun, ani laboratoř ve Wu-chanu, ale Hospodin. Toto zjištění by nám mělo stačit, abychom věděli, jaké důsledky vyvodit z toho, čím právě procházíme. Moc bych nám všem přál, aby extrémní sucho, jímž již několikátým rokem procházíme, nás vrátilo k touze vystavovat se Hospodinovu slovu, k naslouchání Bohu, k soustředění se a k uskutečňování toho, co Hospodin říká. Jsme v jeho rukou a jen on nás může provést těmito obtížemi, než spočineme v jeho náručí. Nezapomeňte v tom všem, co prožíváme na to, že stále platí žalmistovo vyznání: Hospodin kraluje!

Amen